

ШКОЛСКИ

Година 1, Број 4

Март, 2017.

Основна школа „Жарко Зрењанин“ Апатин

У ЗАГРЉАЈ ПРОЛЕЋУ!

У ОВОМ БРОЈУ ПРОЧИТАЈТЕ:

Мали песници	3	Ликовна секција	19
Другарство	4-5	Музичке стране	20-21
Поетски времеплов: Мира Алечковић	6-7	Дунавски сунђери	22
Мени драга особа	8	Мој хоби	23
Како учити?	9	Правописни подсетник	24
Професионална оријентација	10-12	Школска библиотека	25
Мали школски бонтон	13	Веровали или не!	26
Рачунарски кутак	14-15	Да ли сте знали?	27
Како меримо време	16	Народна библиотека Апатин	28
Европско летње рачунање времена	17	Биоскоп: Погледајте у априлу!	28
English corner	18		

ШКОЛСКИ

Лист ученика и наставника Основне школе „Жарко Зрењанин” Апатин

Број 4, март 2017. године

Уредници: Снежана Панковић, Вера Пинћир и Милена Војновић

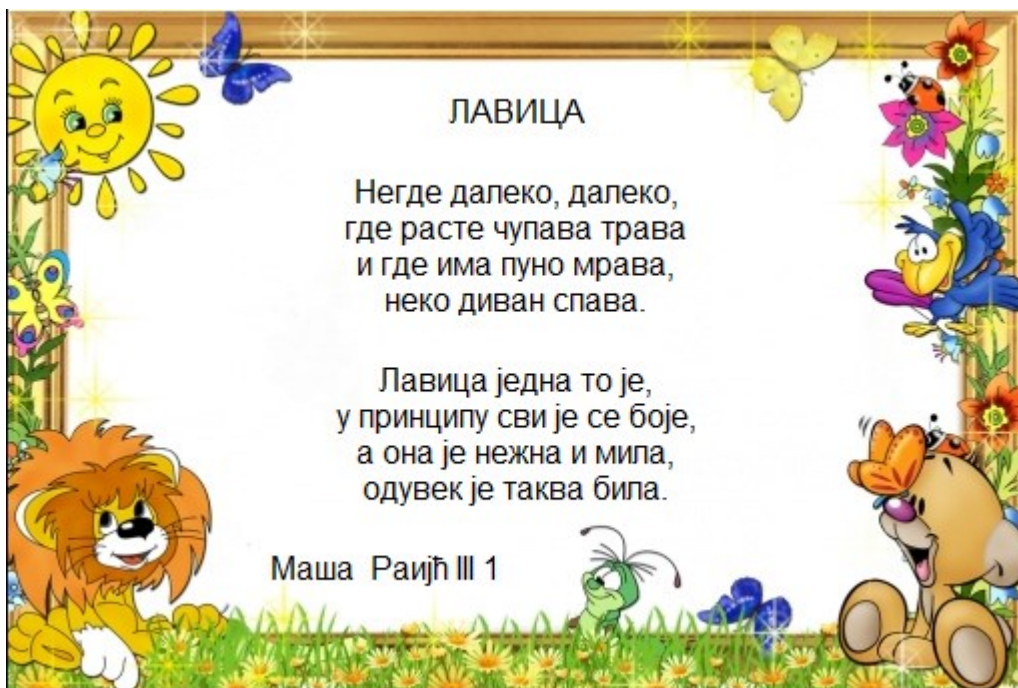
Сарадници: Ранко Перић, Милорад Баста, Бојана Беслаћ, Љиљана Ђукић

Техничка подршка: Биљана Поповић

Електронска пошта: casopispinokio@gmail.com

Поклон примерак штампа: Штампарија „Бирограф” Апатин

МАЛИ ПЕСНИЦИ

ЛАВИЦА

Негде далеко, далеко,
где расте чупава трава
и где има пуно мрава,
неко диван спава.

Лавица једна то је,
у принципу сви је се боје,
а она је нежна и мила,
одувек је таква била.

Маша Раић III 1

СУНЦЕ

Сунце жуто, велико, летело по
свету,
око своје осе и пало на нашу
планету.

Зелена планета због жаркога Сунца,
полива се водом и говори – Збогом!

Пала је та кишица, преживела
птичица,
и зелена травица па и мала мравица.

Сунце се извинило што је јако
грејало,
и што је мало претерало.

Страхиња Шијан III 1

ДРУГАРСТВО

На часовима српског језика често читамо књижевна дела, анализирамо их и разговарамо о њиховим порукама. На крају истичемо оно што је најзанимљивије, најважније и о томе пишемо, причамо или на предлог наставнице Даниеле Радивојевић осмислимо неки други вид активности. Овај пут определили смо се за израду паноа за домаћи задатак.

Од неколико предложених, изабрали смо тему Другарство, са циљем да подстакнемо дружење у одељењу. Израда самог паноа трајала је неколико сати. Поделили смо задужења: неко је тражио цитате о другарству, неко слике са интернета, други су писали, цртали, бојили, а помогао је и Машин деда који је направио рам. Површина паноа је водоотпорна, да би што дуже трајао.

Радујемо се кад нам наставници задају рад у групама јер нас то окупља и пружа могућност да се дружимо док заједно учимо и стварамо. Осталим ученицима наше школе бисмо поручили да се друже са свима и поштују једни друге, да што више слободног времена проводе у игри напољу, а мање за компјутером и мобилним телефоном.

Пано је остао да краси учионицу српског језика. Молимо све ученике да га чувају, како би још дуго подсећао да је другарство лепо и веома важно.

Припремили: Јована Гуслов, Маша Миловић, Алекса Дамјановић, Марко Мајсторовић и Марко Поповић VI 2

ПОЕТСКИ ВРЕМЕПЛОВ

“Стварање за децу мени значи враћање самој себи, свету детињства, чистијем од света одраслих. То је вечито тражење лепоте, доброте и љубави, потрага за уточиштем кад изневери свет одраслих!”

Песникиња Мира Алечковић рођена је 2. фебруара 1924. године у Новом Саду. Била је једна од најбољих ученица Десанке Максимовић и њена блиска пријатељица до краја живота.

Почела је да пише у првом разреду основне школе. Летовала је на мору и била усамљена и тужна. У даљини је спазила белу једрилицу и учинило јој се да личе једна на другу. Написала је тада песму о малој једрилици и та њена прва песма је настала као плод истинског доживљавања.

Песничка дела Мире Алечковић припадају традиционалном току поезије која се везује за Јована Јовановића Змаја, Гвида Тартаљу, Десанку Максимовић и Бранка Ћопића. Звездани тренутак је доживела 1946. године када је објавила збирку песама "Звездане баладе". Од тада је број њених књига непрекидно растао.

Њена лирика се заснива на једноставности и искрености, писана је једноставним језиком блиским деци, стиховима је учила децу да буду племенита и да воле, јер је љубав сматрала инфузијом живота. Говорила је да је писање за децу за њу враћање себи и свету детињства, који је чистији од оног који припада одраслима.

ПЕСМА ЗА МАМИНЕ ОЧИ

За све бесане ноћи
и за све брижне очи
које си од мене крила,
за све уздахе твоје,
за очи које се боје,
за мене, мајко мила,
за све пољупце твоје,
за руке твоје меке,
за речи топле благе;
које си шапутала,
за све, за све ти хвала,
за сву одшиту дугмад,
за све немирлуке моје,
за порубе које си шила,
за сваку твоју сузу
која није потекла,
за све што си ми дала,
за све што си ми рекла,
хвала ти, мајко мила.

МИРА АЛЕЧКОВИЋ

Писала је о деци и за децу, о младости и за младост, о љубави и за љубав. Све време је у њеним делима провејавало родољубље, дивљење народној поезији којом су је надахњивале бака и тетка Јелена, учитељица на Косову.

Њена поезија је дубока, мисаона и упечатљива, у којој се бавила питањима смисла, живота и смрти, као и увек неизбежне љубави. Књиге поезије за одрасле садрже лирске песме које су неоправдано заборављен и запостављен део њеног богатог стваралаштва.

Њене песме су преведене на више од 20 језика, а Мира је говорила десет.

Стваралачки опус Мире Алечковић представљају 53 књиге за децу и одрасле, око 30 књига за децу, и око 20 књига за одрасле – поезије и прозе.

Аутор је више књига за децу и одрасле које су преведене на многе светске језике. Њена поезија ушла је у Антологију српске поезије преведене у Русији.

Говорила је да не може без снова, сликала је небо детињства, низала звездане баладе, апеловала да живот буде љубав и гласно опомињала да дете нема право на патњу. Била је нежна сањалица и пркосна ратница, песникиња из школских читанки и храбра болничарка.

Добра вила из читанки, како су је звали, умрла је 27. фебруара 2008. године.

БАЛАДА О БАЈЦИ

Бајка може да се роди
кад год срце јако жели,
кад год дечјој души годи
кад се с маштом спријатељи,

да се сели у крај неки
где је топло, тихо где је,
због дечака кога волиш,
девојчице што се смеје,

кад снег веје, кад се леди,
а ти имаш пријатеље,
па путујеш, па путујеш
и са њима снове сањаш,
земљу своју волим, волиш,
макар била и најмања

јер та земља само расте
онда кад је људи воле,
виђена из дечје маште,
из љубави неке ране,
сеје бајке сребрнасте,
сипа снове златоткане.

Мени драга особа

Једна особа из мог живота, мени веома занимљива, је мој тата Ненад.

Висок је и има црну, таласасту косу. Обрве су му мало јаче, а испод њих се налазе благе, зелене очи. Воли спорт, највише кошарку. Изабран је за капитена у апатинском кошаркашком тиму.

Тата воли да прави разне ствари. Направио ми је кош, а нашем куци кућицу. Увек се шетамо, а понекад ме поведе и на свој посао. Помаже ми и око домаћих задатака ако нешто не знам. Није му тешко да ми помогне у кошарци. Увек хоће да се игра са мном. Често играмо Човече не љути се, игре меморије и слажемо слагалице. Кад је лепо време одемо до Дунава.

Воли да прави колаче, кифле, палачинке, а често направи и тарту за мој рођендан.

Сваке суботе идемо у куповину и тата ми купи све што ми треба. Није шкрт. Увек подели са мамом, секом и са мном чоколаду.

Ако не ради, одвезе ме у школу и дође по мене после школе.

Мој тата је најбољи тата на свету, пуно га волим и увек ћу га волети.

Елена Вујин III 1

КАКО УЧИТИ ?

Да учење не би представљало проблем, потребно је придржавати се неких одређених правила која у већини случајева помажу. Покушај и ти, сигурно ће ти помоћи. Имаћеш довољно времена и за друге ствари осим учења, за дружење, спортске активности, биоскоп, позориште...

- Слушај добро шта наставник прича на часу. Што више запамтиш у школи, мање ћеш морати да учиш код куће.
- Хватај белешке на часу.
- Понови оно што сте учили тога дана у школи, упореди градиво из уџбеника са својим белешкама.
- Лекцију прво прочитај у целини до детаља, обрати пажњу на наслове и поднасловe, на оно што је већ истакнуто као битно у уџбенику. Прегледај слике, графиконе, уочи битне елементе у лекцији.
- Учи део по део, нарочито ако је лекција обимна, дугачка и тешка. Подели је на сми-саоне целине и по њима учи. Покушај да је препричаш тако да ти буде јасније.
- Подвлачи најбитније у лекцији разним бојама, запиши свој коментар или питање, мали подсетник који ће ти помоћи приликом преслишавања наученог градива.
- Посебно истакните неку реченицу која ће вам помоћи да се сетите оног што је битно у неком пасусу.
- Разјасни све непознате термине и чињенице.
- Избегавај да учиш напамет, брзо ћеш заборавити градиво које си учио па ћеш морати све испочетка када ти буде требало.
- Што више понављаш оно што си научио, већа је вероватноћа да ћеш градиво запамтити на дуже време.
- Неке информације које су ти потребне за учење можеш пронаћи на интернету, у часописима, енциклопедијама, на телевизији.
- Потрудите се да се концентришете на оно што учите.

Корени учења су горки, али плодови су слатки.

Аристотел

ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА

Велики број основаца баш у овом периоду доноси одлуку о избору будуће средње школе и будућег занимања. Нека деца још од малена знају чиме ће се бавити и следе свој сан. Многи се одлучују на основу талента који поседују или љубави према одређеној професији. Велики број ученика има и потешкоће у доношењу одлуке чиме ће се бавити, зато у овом и наредним бројевима „Школског” пружамо информације које могу олакшати избор.

У посети штампарији „Бирограф”

Током марта месеца, тачније 10. марта 2017. године, посетили смо са наставницом Миленом Војновић апатинску штампарију „Бирограф“. У групи је било нас петоро ученика: Дајана Зорић и Дуња Пилиповић из VIII 3, Ђурађ-Марко Мирић VIII 4, а из VIII 2 Нађа Милеуснић и ја, Теодора Обрадовић. Циљ посете је био да се у оквиру професионалне оријентације види и упозна рад у штампарији, која занимања су заступљена, као и коју врсту школе би требало уписати после основне да би се могло радити у штампарији. Позитивно сам изненађена љубазношћу власника који су нас дочекали, као и њиховим умећем да нас врло брзо заинтересују за посао којим се баве.

Прва штампарија у Апатину налазила се на месту садашње „Слатке куће”, а за један новински тираж било је потребно и до три дана напорног рада, док је данас потребно свега пар сати. Радно време је трајало 12 до 15 сати, а данас захваљујући савременој опреми око 8 сати. Некада су се користиле огромне машине, налик писаћим машинама које смо, претпостављам, сви имали прилике да видимо. Заузимале су много простора и захтевале напоран физички рад.

Данас се у „Бирографу” користе две врсте машина:

1. Ротациона - низ великих машина које помоћу ротирања стварају жељени производ
2. Графичке - савремене машине које у кратком временском року обаве жељени посао

Постоји неколико одељења:

1. Одељење припреме - део у ком се врши припрема и дизајн на компјутерима
2. Одељење у ком се штампа - део за офсет и табачну штампу
3. Књиговезница / дорада - део у ком се лепо, перфорише и где папир који изађе из штампе добија коначни облик као што је блок, књига, кеса итд.

У „Бирографу” се, поред основних производа (свеске, блокови, планери, етикете, кутије, обрасци на папиру, картону и платну, изводи за банке, механографски обрасци и све остале врсте графичких производа), штампају:

- Новине (стари и нови „Глас комуне”, „025 инфо”)
- Књиге („Историјат забавишта општине Апатин”, „Бања Јунаковић Апатин” и многи други наслови за потребе нашег и немачког тржишта)
- Календари, коверте, специјални обрасци, украсне и рекламне папирне кесе које свакодневно виђамо

Шта је потребно да би се неко бавио штампарским послом?

- Одговарајућа средња школа (на пример „Богдан Шупут” у Новом Саду или Политехничка школа у Суботици)
- Познавање рада на рачунару
- Заинтересованост за веб дизајн (дизајнирање путем рачунара)
- Знање енглеског језика
- Креативност
- и наравно посвећеност и љубав према овом послу

Оно што је на мене оставило посебан утисак, поред наведене љубазности радника ове штампарије, јесте управо нови начин учења, истраживања и упознавања са до сад непознатим стварима. Овај „школски дан” ван учионице је био једно предивно и богато искуство. Дао ми је увид у то колико још различитих занимања постоји. Пошто сам ученик VIII разреда и за који месец следи упис у средњу школу, волела бих да и остали ученици добију прилику да лично посете и истраже установе и предузећа слична овом да би, баш као и ја, увидели многе опције које им нуди даље школовање.

Штампарија „Бирограф” основана је у марту 1987. године као вид породичног бизниса. Од тада успешно послује, а ових дана слави 30 година постојања. Ми им овом приликом честитамо рођендан, односно 30. годишњицу пословања. Срећно!

Захваљујемо власницима „Бирографа” на поклон производима које су припремили за нас, као и на штампаним примерцима три досадашња броја часописа „Школски” који су уручени као поклон библиотеци школе.

Аутор текста: Теодора Обрадовић VIII 2

МАЛИ ШКОЛСКИ БОНТОН

Школе постоје да у њима стекнемо знања и вештине без којих се не може (иако се понекад чини да су разломци измишљени само да би нам загорчавали живот). А од кога се све то учи? Од наставника, наравно. Наставници и сви који раде у школи су важни, зато је нарочито потребно лепо понашање према старијима.

Ако те наставник прозове, онда је то зато да са тобом разговара. Да те нешто пита и да чује твоје одговоре. Према томе, и ти ћеш разговарати са наставником, а нећеш правити вицеове да засмејеш остатак разреда. За шале ће бити времена касније, на одмору. Ко стоји и одговара, нека има на уму да и стајање треба да буде пристojно. Није згодно да се врпољиш, ослањаш о клупу, држиш руке у џеповима. Није ни мало лепо да жваћеш гуму у школи. Чак ни за време одмора.

Догоди се да се на часу учи нешто што већ знаш, или си одговарао тај предмет па мислиш да те више неће прозивати (мада то никад није сигурно!). У сваком случају, немој да сметаш онима који баш треба да одговарају. Забави се нечим другим, али тихо, због осталих, а било би добро да ипак припазиш шта се дешава на часу. Зачас може да се заврши лекција о ономе што знаш и да почне друга, која ти и те како треба.

Још нешто: само у школи постоји „пар“ из клупе. Понекад ти је то најбоља другарица, а некад су вас случајно сместили да седите заједно. То и није толико важно. Важно је да будете стварно пар, јер заједно проводите највећи део времена. Зато треба нарочито пазити на понашање у својој рођеној клупи. Припази да пару оставиш довољно места - да има где да стави свеске и књиге. И обрнуто: ако твој пар има обичај да рашири своје ствари по целој клупи, не треба зато да се бијеш с њим. Немој ништа од ствари да гужваш и бацаш. Боље да га лепо замолиш. Другови из исте клупе треба да чувају своју клупу и своје другарство.

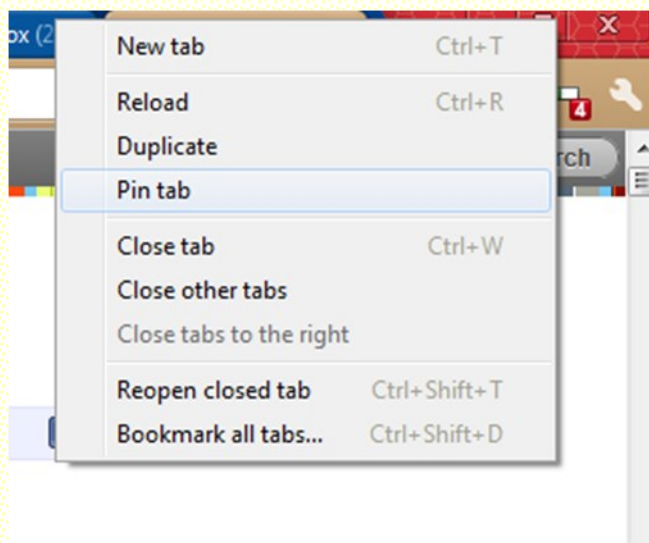
Подешавања Google Chrome-а

- први део -

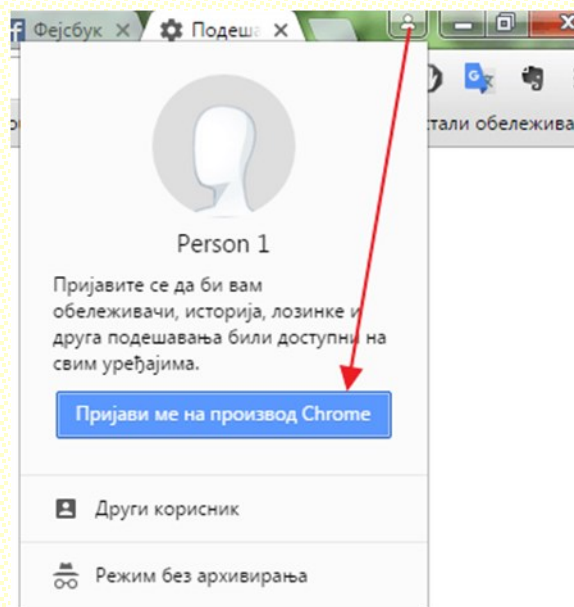
Google Chrome је према статистикама претраживач који се најчешће користи. Његове предности су једноставност коришћења, брзина и повезивање са другим услугама Google-а. Неколико ствари може допринети једноставнијем раду у њему.

- Пиновање често коришћених табова

Pin tab значи закачи картицу. Картице које закачимо доступне су и када рестартујемо рачунар.

- Синхронизовање прегледача са налогом

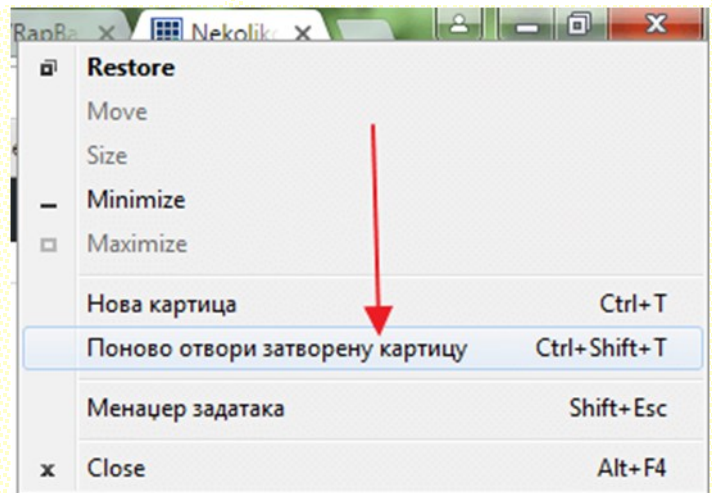

- Поновно отварање случајно затворене странице

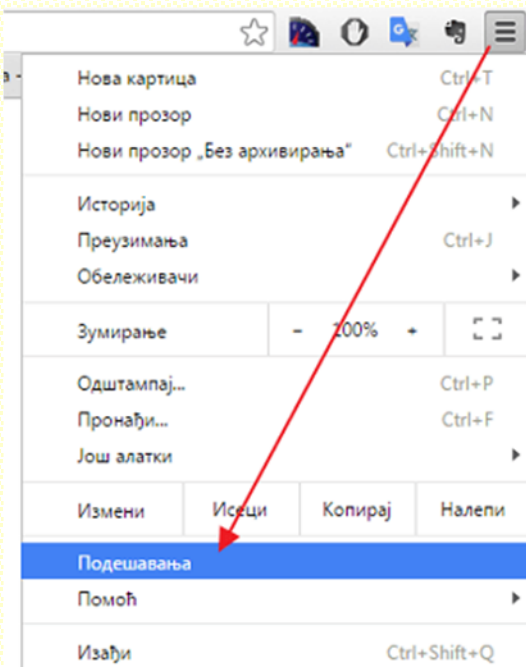
Ако смо грешком затворили случајно неку страницу, можемо опет лако да је пронађемо.

РАЧУНАРСКИ КУТАК

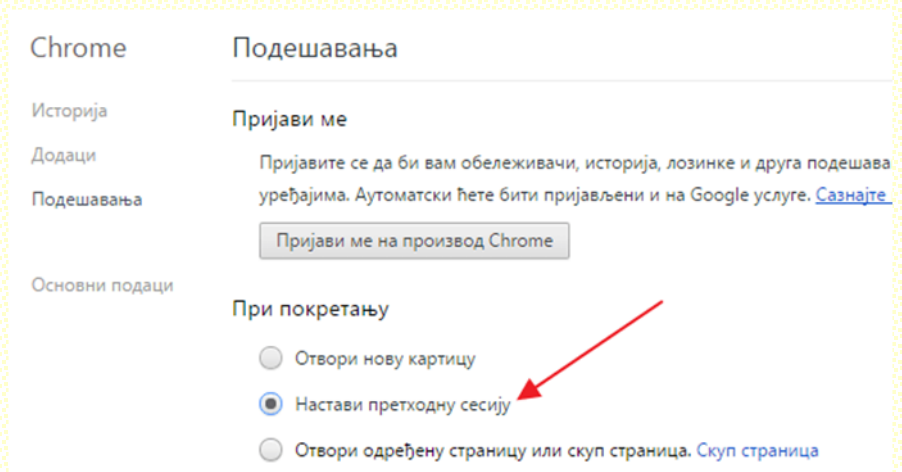
- Покретање сајтова који су били посећени

Ако желимо да нам се увек покрећу исте странице када упалимо претраживач, то можемо подесити на следећи начин: прво одаберемо подешавања,

а након тога одаберемо у опцијама

Припремила: Биљана Поповић

КАКО МЕРИМО ВРЕМЕ

Људи су од давнина желели да измере време, а за то су им послужила годишња доба, кретање Земље и преласци Месеца и Сунца преко неба. Временски систем се заснива на кретањима Земље. Када Земља обиђе један круг око Сунца (револуција), кажемо да је прошла једна година, а када обиђе једанпут око своје осе (ротација) кажемо да је прошао један дан.

Старе цивилизације су користиле та кретања да би према њима подесиле своје животе. Вавилонци су још 2400. године п.н.е. делили годину на 12 једнаких делова, а дан на 24 часа.

Јулије Цезар, римски цар, је 46. год. п.н.е. увео јулијански календар, али је до VI века тај календар изгубио корак са кретањем Земље. Да би се то исправило, уведен је 1582. године грегоријански календар - назван по папи Гргуру XIII. То је календар који и данас користимо. Не користе све земље овај календар. Неке су развиле своје календаре, па тако Кинези користе свој календар који заснивају на кретањима Месеца са циклусом од 60 година.

Код нас се од 1919. године користи грегоријански календар, док је православна црква задржала стари, јулијански календар. Тренутна разлика између њих је 13 дана.

ЕВРОПСКО ЛЕТЊЕ РАЧУНАЊЕ ВРЕМЕНА

Сваке године, последњег викенда у октобру померамо часовнике за један сат уназад, а последњег викенда у марту, померамо часовник за један сат унапред. Европско летње рачунање времена, користи се у Европи, без Исланда и Русије.

Ово рачунање времена засновано је на чињеници да сунце у јануару излази око 8, а залази око 16 часова, док у јулу излази око 5, а залази око 21 час. Како људи своје дневне активности започињу обично око 7 сати, средином лета остану неискоришћена скоро два сата дневног светла.

Идеју о померању часовника за два сата први је предложио Џорџ Вернон Хадсон (1867-1946) са Новог Зеланда, али идеја није била прихваћена. Десет година касније, британски предузимач и градитељ, Вилијам Вилет (1856-1915) залагао се, такође, за ту идеју. Тек 1916. године то је прихватила Немачка, затим Британија 1921, а потом и многе друге европске земље и САД.

Европско летње рачунање времена данас користи 110 од 192 државе.

ЗАШТО ЈЕ ДОБРО ПОМЕРАЊЕ ЧАСОВНИКА?

- Добили смо поподнева са дужим периодом светла - људи су срећнији;
- Трговци и угоститељи остварују бољи промет;
- Повећава се и број спортских активности, што позитивно утиче и на туризам;
- Број саобраћајних несрећа се смањује за више од 1%;
- Мање енергије се троши за осветљење и грејање.

Да би се ови ефекти одржали и зими, све се враћа на природно, зимско, рачунање времена.

ENGLISH CORNER

ORIGIN OF MONTH NAMES

How Did the Months of the Year Get Their Names?

March is named after the Roman god of war, Mars. March is the third month in a calendar year. It means beginning of spring and new growth cycle and the birth of the fruit.

Autori postera:
Sara Domić i Anja Tišma IV 2
Projekat realizovala:
Aleksandra Šimon

Saint Patrick's Day

According to legend, Saint Patrick, the patron saint of Ireland, used the shamrock's three leaves to explain the Holy Trinity. At its core, St. Patrick's Day is about celebrating the Irish spirit.

Today, however, his name is more freely associated with green beer and leprechaun costumes. St. Patrick's Day is celebrated in more countries than any other national festival. There are cities around the world to show your pride on March 17.

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА

Ликовна секција је уствари изборни предмет Цртање, сликање и вајање. Похађају је ученици који воле ликовну уметност. На ликовној секцији се забављамо, радимо, а научимо и нешто ново. Углавном радимо нешто за школу како би она била лепша нама, ученицима, али и наставницима и свима који у њу уђу. До сада смо много тога урадили: украсили смо ходнике, зборницу, свечану салу, библиотеку... Рад у секцији нам причињава велико задовољство јер имамо дивну наставницу, Јелену Поповић Шимић, која се са нама забавља, ради и труди се како би све било добро урађено.

Припремили: Радмила Гњатовић и Ратко Илић VII-6

МУЗИЧКЕ СТРАНЕ

ГИТАРА

И у овом броју „Школског” испричаћемо кратку причу о једном веома популарном музичком инструменту. Тај инструмент се зове гитара, а данас је заступљена у свим врстама музике. Због тога што се лако носи, можемо је чути по градским улицама, угоститељским објектима, када смо на летовању увече на плажи. Носимо је да нас увесељава и када идемо на камповање, али гитару можемо чути и у концертним дворанама.

Гитара је музички инструмент из групе жичаних музичких инструмената. Води порекло са Блиског Истока што доказује налаз археолога који су у близини древног града Вавилона, на једном ћупу, препознали (пронашли) насликан инструмент веома сличан гитари. Припада породици лаута, те је њена историја повезана са овим инструментом.

ЛАУТА

Лаута (није флаута) је најважнији представник међу жичаним инструментима код којих се звук добија трзањем жица. Инструмент сличан лаути у Европу је пренесен из Арабије још у X веку када су Арапи освајали тај континент. Јачина звука лауте је била појачана посебним распоредом жица. У то време имала је пет основних или укупно десет жица јер су четири жице, од најдубље, биле двоструке, а једино је највиша била једна. Жице су окидане плектрумом (трзалицом) која је утицала на јачину и трајање тона.

Због своје гласноће и великог обима тонова, лаута је у средњем веку често служила као музичка пратња путујућим певачима – трубадурима и свирачима за свирање различитих музичких игара. Коначан облик лаута је добила у XV веку, па је тако у доба Шекспира освојила простор Енглеске. На лаути се свира и данас из жеље да се (д)оживи ренесансно доба.

ВИХВЕЛА

Због одређених недостатака при извођењу композиција, лаута се кроз време усавршавала како би свирање било олакшано. Конструисан је један облик лауте који је веома погодовао извођачима па је тако настала вихуела - још један инструмент који је претходио данашњој гитари.

МУЗИЧКЕ СТРАНЕ

До краја XVII века лаута и вихуела су биле популарније од гитаре. Пошто је и вихуела имала превише жица и њу је било тешко штимати и свирати. Ове инструменте замениле су гитаре са четири жице и гитаре са пет жица које су биле погодније за свирање. У XVIII веку број жица се усталио на шест са такозваним „италијанским” штимом (Е, А, d, g, h и е) који је и данас присутан. Тако је гитара добила коначан изглед какав и данас има. Занимљиво је да су жице за гитару дуго времена израђиване од материјала животињског порекла – мајских црева. Такве жице се данас не користе већ се израђују, најчешће, од пластике и метала.

На класичној гитари се свира тако што прстима десне руке трзамо жице и добијамо мек и племенит звук, а врховима прстију леве руке притискамо жице на врату гитаре. Укупна дужина инструмента износи 90 до 95 центиметара, у зависности од потреба музичара. Разлика између лауте и гитаре је у облику тела – резонантне кутије. Тело је код гитаре слично облику гудачких инструмената јер има горњу даску (предњи део – направљен од смреке и на средини има округли отвор који појачава звук жица) и дно (задњи део – направљен од јавора и мало испупчен). Ова два дела гитаре су паралелно постављена и састављена ободом у облику латиничног слова S. Доњи крајеви жица везани су за кордор који садржи рупе за качење жица, док су на глави гитаре постављене чивије и на њих су причвршћени горњи крајеви жица. На врату гитаре постављени су прагови ради оријентације у свирању и свирања жељених нота.

Када гитару свира један човек кажемо да има солистичку улогу, али може бити и део камерног састава (мањи музички ансамбл) и тада има пратећу улогу при извођењу одређене композиције. Постоје и оркестри гитара, али су углавном оформљени у оквиру музичких школа.

Постоји велики број жичаних музичких инструмената чији је облик сличан облику гитаре и који се свирају на свим континентима. Покушајте да на Google претраживачу укуцате следеће називе да бисте добили фотографије музичких инструмената сличних гитари: ukulele, mandolina, balalaika, banjo, steel guitar, tambura, samica, šargija.

Ко жели да свира гитару може да посети овај линк. <https://www.youtube.com/watch?v=6jRHGNHuaTU>

Припремио: Милорад Баста, Културни центар

ДУНАВСКИ СУЊЕРИ

Сунђери су група водених животиња које су обично карактеристичне за морску средину, мада постоје и врсте које живе у рекама и језерима. То су веома једноставни организми чија је телесна грађа проста и прилагођена мировању. Тело им је сачињено од шупљикаве масе пуне рупица и каналића кроз које стално струји вода богата ситним животињицама које сунђери хватају у своје каналиће и поре и после их лагано варе. У централном делу тела сунђери имају велику шупљину. Вода обично улази кроз поре у тело сунђера и након што прође кроз каналиће и остави хранљиве честице, пролази даље у ту шупљину и кроз њу излази напоље преко једног великог отвора.

Од многих врста морских сунђера се праве сунђери за рибање и купање. Иако је данас могуће направити вештачке „сунђере“ за рибање који имитирају природне, вештачки сунђери нису тако квалитетни као природни, па су у неким земљама морски сунђери постали ретки због претераног вађења са дна мора и загађења воде.

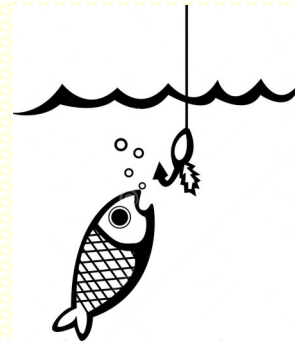

У Дунаву постоји 6 врста слатководних сунђера. То су углавном мање животиње, често величине људског длана или мање, а понекада се могу видети како обрастају, попут маховина, потопљене гране и комаде трулог дрвета у бистрој води. На њиховом спљоштеном, жућкастом телу се могу каткада пронаћи и зелене алге, у виду зелених флека, са којима сунђери живе у складној заједници, односно симбиози. Симбиоза је однос у којем два или више организама живе заједно на обострану корист. Сунђери алгама пружају заклон и свежу воду која стално струји, а алге сунђерима дају део хранљивих материја. Дунавски сунђери могу да живе и неколико година, а данас су постали ретки због загађења јер је за њихов опстанак потребна чиста вода. Ове занимљиве животињице се у Апатину могу срести у чистим дунавцима и каналима што лагано теку кроз шуме у којима има пуно старог и великог дрвећа, на пример, великих врба и топола чије гране падају у воду. Ако на пецању нађете нешто што јако личи на сунђер за купање и причвршћено је за гране у води, то је можда баш ретки речни сунђер. Само пазите да не нађете неки бачени вештачки и прљави сунђер из судопера!

МОЈ ХОБИ

Мој хоби је пецање. Деда и тата су ме научили да пецам кад сам имао три године. Пецам често, али највише преко летњег распуста - скоро сваки дан од 10 пре подне до 19 часова.

Волим боравак у природи. Пецам на Дунаву, али и на Харчашу и Цомпошу, месту које називају још и „бара”. Понекад тата и ја пецамо из чамца.

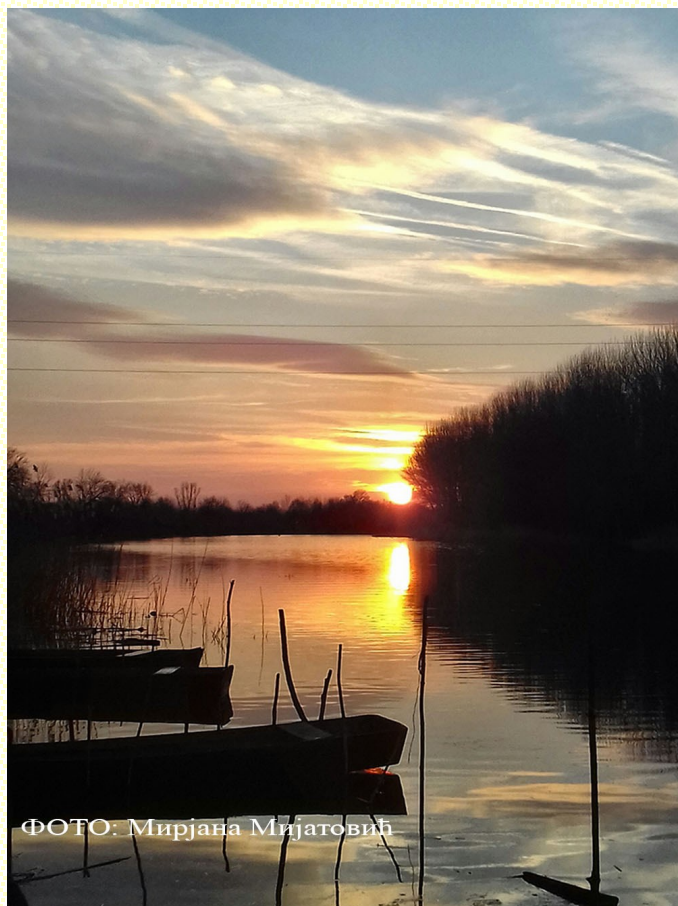

ФОТО: Мирјана Мијатовић

Има пуно врста рибе: шаран, амур, сом, бабушка, штука, бела риба, мрена, буцов, клен, терпан, смуђ. Највећа риба коју сам упецао био је сом од 60 цм. Користим обичне штапове, дужине 3-4 метра. Волим да пецам на блинкер. Мамци које најчешће стављам су глисте, црвићи, некад и варалица. На појединим местима „хранимо“ рибу док пецамо, а храну припремамо сами на следећи начин: жито се скува, помеша с прекрупом и баца у воду током пецања. На срећу, има доста рибе. Понекад не буде места за све у кантици! Мање рибе враћам у воду, да нарасту. Моје омиљено јело је риба, па често једем оно што сам упецам.

Трудим се да будем што боље информисан о детаљима везаним за пецање.

Редовно пратим ТВ емисију „Лов и риболов”, која се емитује понедељком и четвртком на програму РТС. Мој омиљени школски предмет је природа и друштво. Бавим се и другим активностима, на пример тренирао сам две године фудбал, али највише волим пецање.

Припремио: Немања Бркин IV 3

ПРАВОПИСНИ ПОДСЕТНИК

Са мноом или самном

Уз инструментал једине личне заменице *ја* (мноом) увек иде предлог *са*. Овај предлог се пише одвојено од заменице.

Дакле, правилно је са мноом, а не самном.

Исто тако и: с тобом, а не стобом; с њим, а не сњим, с нама, а не снама итд.

Исправно је и с тобом и са тобом; с нама и са нама; с њима и са њима итд.

Извор: www.pismenica.rs

Правилно писање датума: нула испред једноцифрених бројева

Писање нуле испред једноцифрених бројева у датуму није препоручљиво, осим у пословној кореспонденцији.

Писању нула обично се прибегава приликом попуњавања меница, чекова, плаћања рачуна, како неко не би дописао други број испред и тиме увећао износ.

Сва три броја - дан, месец и година - могу се означити арапским цифрама, с тачком, или се месец означава римским бројем, без тачке. Дакле, 1. 7. 2015. или 1. VII 2015.

Такође, правилно је и 1. јул (јули) 2015.

Сва три броја треба одвојити размаком. Није исправно 1.7.2015.

Иза последњег броја није неопходно додавати реч *године* или *год*.

Извор: www.pismenica.rs

Народна имена биљака

Малим почетним словом пишу се народна имена биљака и када се случајно подударају са властитим именима: бела рада, лепа ката, христов венац, ђурђиц, ђурђица, ђурђево цвеће, невен.

Припремила: Драгана Чугаљ

Извор : Правопис српског језика, Матица српска

бела рада

лепа ката

ђурђевак / ђурђиц

христов венац

ШКОЛСКА БИБЛИОТЕКА

Приче из прошлости

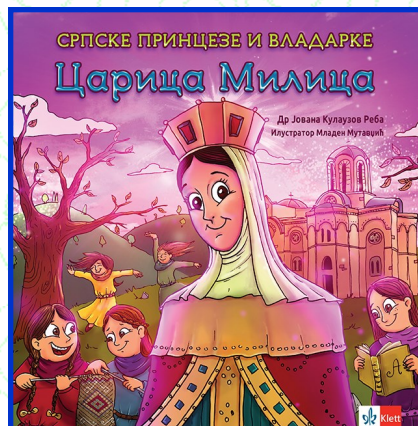
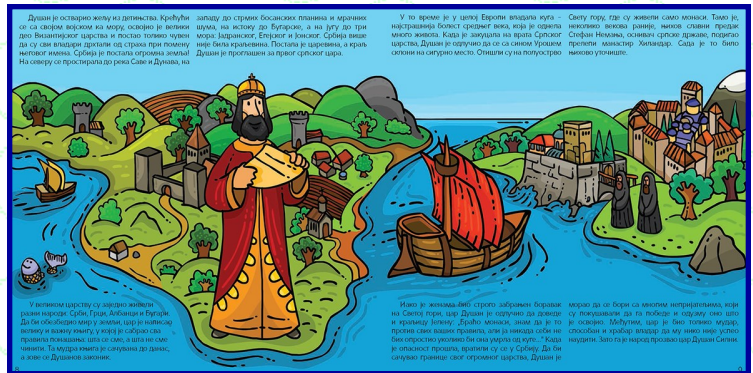
Драга децо, онедавно у школској библиотеци можете прочитати приче из наше далеке прошлости: „Царица Милица“, „Краљица Марија Карађорђевић“, „Кнегиња Милица Обреновић“. Из њих ћете сазнати ко су биле српске владарке, какве су биле њихове породице, где су живеле, шта су радиле и зашто им се дивимо.

Текстови су занимљиви и помоћи ће вам да разумете и боље упознате нашу средњовековну историју.

Ту су и приче о династији Немањић: „Свети Сава и Стефан Првовенчани“, „Цар Душан Силни“, „Ко је био Стефан Немања?“, „Краљ Милутин и Стефан Дечански“.

Читајући ове занимљиве приче ући ћете у свет историје и проширити знања о традицији и култури српског народа.

Припремила: Славица Максимовић

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ!

Које су птице најмање на свету?

Колибри су углавном врло мале птице. Најмањи колибри који је у исто време и најмања птичја врста уопште, *Mellisuga helenae*, дугачак је, заједно с кљуном и репним перима, само 6 см. Највећа врста је *Patagona gigas*, а велики су око 25 см. Већина колибрија има шарено перје, по правилу с металним одсјајем.

Посебно обележје им је кљун, који је код готово сваке врсте другачији, а заједничко им је само то да је сваки прилагођен сасвим одређеном типу цвета, тако

да свака врста има своју властиту еколошку станицу, чиме се избегава конкуренција међу врстама.

Имају врло високу фреквенцију замаха крилима, чак до 80 замаха у секунди. То им омогућава лет у страну као и уназад, а могу и да остану у ваздуху на једном месту. Још једна особина колибрија је и да имају осам пари ребара, док их друге птице имају углавном шест. Срце им ради брзином од 400 до 500 откуцаја у минути, а број удаха у минути им је до 250.

Које су птице најбрже?

Сиви соко (лат. *Falco peregrinus*) је врста сокола са широким, скоро космополитским распрострањењем. Обухвата 17-19 подврста. Сиви соко је најбржа врста међу птицама и осталим организмима на Земљи.

Храни се птицама, најчешће голубовима, паткама, врапцима и сл. У обрушавању развија брзину до 380 km/h. Свој плен лови искључиво у ваздуху. Мужјак сивог сокола, као и код већине птица грабљивица је за једну трећину мањи од женке. Препознатљиву сиву боју стиче после годину дана од излегања. Пре тога младунци су тамно смеђе боје.

Гнезди се на неприступачним планинским врховима. Као и остали соколи, никада не прави гнездо већ користи напуштена гнезда других птица, на пример гаврана.

Извор: www.svetzivotinja.com

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ?

Тим Линхарт из Колорада је спојио вајарство и музику и уз помоћ леда створио најлепшу зимску бајку. Уживаћете када чујете како звуче популарне песме на инструментима од леда.

Тим Линхарт прави музичке инструменте од необичног материјала, леда. Пре 20 година овај скулптор из Колорада је направио контрабас за себе и наишао је на веома позитивне коментаре који су га инспирисали да почне да прави инструменте од леда.

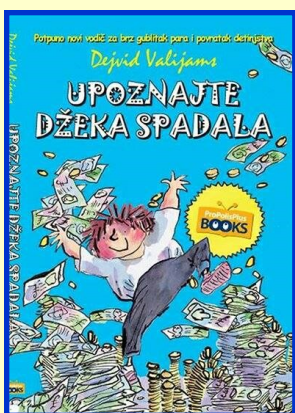
Касније је основао и оркестар *Ice Music*, који се састоји од **ледених виолина, виолончела, контрабаса** и других инструмената.

Како би сачували инструменте од топљења, чланови овог необичног оркестра су направили посебну концертну халу од леда у **Лулеу у Шведској**.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА "Миодраг Борисављевић"

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

Урнебесно смешан и на моменте срцепарајући роман Дејвида Визијама. Упознајте Џека Спадала, најбогатијег дванаестогодишњака на свету. Џек има све што би могао икада да пожели: свој болид формуле један, хиљаду пари патика, чак и орангутана за батлера! Али постоји нешто што му заиста треба... Пријатељ.

Припремила: Бојана Беслаћ, Народна библиотека

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР

Биоскоп: ПОГЛЕДАЈТЕ У АПРИЛУ!

Оригинални наслов:
Beauty and the beast
Трајање филма: 123 мин
Држава/година:
USA/2017
Жанр: фантазија,
породични, мјузикл
Глумци: Emma Watson,
Dan Stevens, Luke Evans,
Josh Gad, Ian McKellan,
Emma Thompson
Режисер: Bill Condon

Оригинални наслов:
The Smurfs - The Lost Village
Трајање филма: 100 min
Држава/година:
USA/2017
Жанр: анимирани
Глумци: Joe Manganiello, Rainn Wilson, Mandy Patinkin

Припремио: Милорад Баста, Културни центар